

PRAVILNIK

O ODJEĆI I OBUĆI, ISHRANI, DISCIPLINSKOM POSTUPKU, UVJETIMA I NAČINU IZDRŽAVANJA DISCIPLINSKE KAZNE UPUĆIVANJA U SAMICU I MJERE USAMLJENJA PRITVORENIKA I ZATVORENIKA U ZAVODU ZA IZVRŠENJE KAZNENIH SANKCIJA, PRITVORA I DRUGIH MJERA BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se vrsta i izgled odjeće, obuće i rublja pritvorenika i zatvorenika, vrijeme nošenja i trajanja, vrsta i količina životnih namirnica kojima se osigurava kalorična vrijednost ishrane, disciplinski postupak, kao i uvjeti i način izdržavanja disciplinske kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenja pritvorenika ili zatvorenika na izdržavanju kaznenih sankcija, mjere pritvora ili drugih mjera u Zavodu za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zavod).

Članak 2.

Odijevanje, oblačenje, ishrana, disciplinski postupak, uvjeti i način izdržavanja disciplinske kazne upućivanja u samicu i mjere usamljenja osuđenih osoba vrši se na način i po postupku utvrđenom u čl. 58., 59., 88., 89., 90., 91., 92., 95., 143., 164., 173. i 174. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera (u daljnjem tekstu: Zakon), Pravilnika o kućnom redu u ustanovama za izdržavanje kaznene sankcije, mjere pritvora ili drugih mjera broj 01-50-118/05 od 22.3.2005. godine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o kućnom redu) i odredbama ovog Pravilnika.

II - ODJEĆA, OBUĆA I RUBLJE PRITVORENIKA I ZATVORENIKA

Članak 3.

U Zavodima zatvorenici nose odjeću, obuću i rublje propisanu ovim Pravilnikom.

Radna odijela i oprema za zaštitu na radu osiguravaju se prema posebnom pravilniku o zaštiti na radu, koga donosi ravnatelj Zavoda, sukladno Zakonu i općim propisima o zaštiti na radu.

Pritvorenici treba dozvoliti korištenje osobne odjeće pod uvjetom da je čista i prikladna.

Pritvorenici koji ne žele koristiti ovu mogućnost, treba im dati odgovarajuću odjeću.

Ako pritvorenici nemaju prikladnu osobnu odjeću, treba im dati građansku odjeću u dobrom stanju, u kojoj će se pojaviti u sudnici ili je koristiti prilikom dozvoljenih izlazaka.

Članak 4.

Zatvorenici u Zavodu moraju imati odjeću, obuću i rublje.

Odjeća i obuća se sastoje od jakne, hlača, hlača-suknje, džempera i pulovera, dubokih i plitkih cipela, papuča i kaiša za hlače.

U odjeću spada dolama i kratke hlače.

Žene osuđenice umjesto dubokih cipela nose čizmice.

Rublje se sastoji od: potkošulje s rukavima i bez rukava, dugih i kratkih gaća, pidžame, kombinezona i grudnjaka.

Članak 5.

Odjeća i obuća je zimska i ljetna.

Zimska odjeća je od debljeg štofa plave boje, košulja dugih rukava je svjetloplava, duboke cipele crne boje, džemper, pulover i čarape su odgovarajuće boje odijela.

Članak 6.

Ljetna odjeća se sastoji od jakne, hlača, košulje kratkih rukava, čarapa, kaiša za hlače, papuča i plitkih cipela.

Hlače mogu biti duge i kratke.

Ljetna odjeća je od kepera plave boje, košulja je svjetloplava, a cipele i papuče crne boje.

Članak 7.

Dijelovi zimske odjeće i obuće imaju kroj, i to:

1. jakna sa zatvorenim reverima je duga do polovine šake prirodno opružene ruke i zakopčava se sa četiri dugmeta prečnika 22 mm, na gornjem dijelu bluze, sa unutarnje i vanjske lijeve strane je džep, a na donjem dijelu s obje vanjske strane, nalazi se po jedan džep s poklopcem;
2. hlače su uobičajenog kroja, s obje strane imaju po jedan džep, nogavice su bez manžetni i na donjem kraju su široke 22-25 cm;
3. košulja i gaće su uobičajenog kroja;
4. pidžama je uobičajenog kroja;
5. cipele su kožne, duboke;
6. čarape su uobičajene, nešto deblje;
7. papuče su kožne ili od drugog uobičajenog materijala.

Članak 8.

Ljetna odjeća i obuća imaju kroj, i to:

1. ljetna košulja je uobičajenog kroja kratkih rukava;
2. jakna je otvorenih revera;
3. hlače su istog kroja kao i zimske;
4. cipele su kožne - crne boje.

Košulja se može nositi odvojeno od jakne, prema izboru osuđene osobe.

Članak 9.

Boja odjeće može biti u nijansama plave boje ovisno od klasificiranju grupe ili iz drugih opravdanih razloga, o čemu odlučuje uprava Zavoda.

Izgled i boja odjeće i obuće ne smiju biti degradirajući i ponižavajući.

Članak 10.

Odjeća i obuća zatvorenika mora biti uredna i čista i ne smije biti pocijepana.

Po prijemu u Zavod, pritvoreniciima kojima je dozvoljeno da nose sopstvenu odjeću, treba odmah osigurati mjere da ta njihova odjeća bude uvijek čista i upotrebljiva.

Zavod je dužan da vrši redovnu higijensku kontrolu odjeće i obuće koju oblače i nose pritvorenici i zatvorenici.

Članak 11.

Zatvorenici koji kaznu zatvora izdržavaju u zavodima poluotvorenog tipa, mogu po osobnoj želji nositi svoju odjeću i obuću.

Zatvoreniku, koji nema svoje rublje, odjeću i obuću, ili koji ne želi nositi svoju odjeću u zatvoru, ove stvari osigurat će Zavod.

Odjeća i obuća mora biti uredna i čista. Donje rublje treba mijenjati i prati tako često koliko je potrebno za održavanje higijene.

Održavanje osobne odjeće i obuće vrši se u radionicama i vešeraju Zavoda, na trošak Zavoda, a mogu ih osobno održavati i zatvorenici.

Članak 12.

Pritvorenici i zatvorenici nose obvezno svoju odjeću i obuću, kada se nalaze van prostorija Zavoda, osim u slučajevima radne terapije.

Članak 13.

Vrijeme nošenja zimske, odnosno ljetne odjeće i obuće, ovisno od godišnjeg doba, klimatskih i drugih prilika, određuje ravnatelj Zavoda.

Odjeća mora biti prikladna klimatskim uvjetima, koja im neće ugroziti zdravlje.

Zatvorenici nose kapu prema osobnoj želji.

Članak 14.

Zatvorenici su dužni predati odjeću, obuću i druge dijelove opreme nadležnoj službenoj osobi Zavoda prilikom njihovog otpuštanja s izdržavanja kazne zatvora.

Ako zatvorenik koji se otpušta iz Zavoda nema odjeću ili obuću, niti sredstava da ih nabavi, Zavod će mu osigurati prikladnu odjeću i obuću.

III - ISHRANA PRITVORENIKA I ZATVORENIKA I KALORIČNA VRIJEDNOST HRANE

Članak 15.

Hrana treba da sadrži potrebne količine bjelančevina, masti, vitamina i ugljičnih hidrata, a sastoji se od kruha, mesa, variva, povrća, voća, začina i drugih namirnica za ishranu.

Članak 16.

Liječnik ili druga zdravstvena osoba koju odredi ravnatelj Zavoda, dužni su da svaki dan vrše pregled namirnica koje služe za pripremanje jela.

Ravnatelj Zavoda, glavni dežurni u Zavodu ili osoba koju odredi ravnatelj Zavoda, dužna je probati pripremljeno jelo prije podjele zatvorenicima i mišljenje o kvaliteti jela upisati u knjigu ishrane zatvorenika.

Ako se posumnja u kvalitet hrane, hrana se neće dijeliti zatvorenicima dok je ne pregleda liječnik ili drugi zdravstveni radnik Zavoda, o čemu se sastavlja posebno izvješće koje se dostavlja ravnatelju Zavoda.

Osobe zadužene za pripremanje hrane dužne su od svakog pripremljenog jela ostaviti u posebnu posudu manju količinu hrane kako bi, prema potrebi, moglo biti pregledano i nakon završenog obroka.

Uzorci hrane iz stavka 4. ovog članka čuvaju se u posebnom frižideru 72 sata.

Članak 17.

U okviru kalorične vrijednosti obroka za punoljetne zatvorenike potrebno je osigurati najmanje 12.500 džula dnevno i to:

1. masnoće 30 grama -1.020 džula,
2. šećera 30 grama -436 džula,
3. variva, povrća i voća (na bazi graha i krompira) u količini koja odgovara vrijednosti od 5.000 džula,
4. mesa 130 grama -1.220 džula,
5. soli, sirćeta, bibera, crvenog luka, alave paprike, zamjene za kafu, čaja i drugih začina u potrebnim količinama.

Količina kruha osigurava se po potrebi i ovisno od drugih vrsta pripremljene hrane, a ne može biti manja od 600 grama dnevno.

Članak 18.

Osobama na izdržavanju kazne malodobničkog zatvora osigurava se ishrana sukladno članku 17. Pravilnika, s tim da kalorična vrijednost ne može iznositi manje od 14.500 džula.

Članak 19.

Osobama na izdržavanju kazne zatvora, koje rade na težim poslovima ili rade pod otežanim uvjetima rada, osigurava se pojačana ishrana, za najmanje 2000 džula.

Ravnatelj Zavoda određuje poslove za koje se osigurava pojačana ishrana u smislu stavka 1. ovog članka.

Članak 20.

Trudnicama kojima je do porođaja ostalo manje od pet mjeseci i porođiljama do navršene jedne godine starosti djeteta, osigurava se ishrana kao i bolesnim zatvorenicima. Hrana se priprema prema prijedlogu liječnika a sukladno odredbama ovog Pravilnika, odnosno Pravilnika o kućnom redu i objektivnim mogućnostima Zavoda.

Članak 21.

Porođilja i dijete do jedne godine starosti dobivaju hranu po vrsti i količini koju odredi liječnik Zavoda.

Članak 22.

Zatvorenici dnevno dobivaju tri obroka hrane prema jelovniku koji svaki tjedan dana unaprijed, utvrđuje ravnatelj Zavoda.

U jelovnik se unosi kalorična vrijednost hrane po obrocima.

U tijeku tjedna u jelovniku mora biti salata najmanje tri puta, a voće najmanje jedanput.

Namirnice od kojih se spravlja hrana moraju biti dobrog kvaliteta, a hrana mora biti ukusno pripremljena i raznovrsna, i koja kvalitetom i količinom zadovoljava prehrambene i higijenske standarde a ujedno su primjereni dobi, zdravlju, vrsti posla koji obavljaju i njihovim vjerskim i kulturnim zahtjevima.

Članak 23.

Zatvorenici imaju pravo da se o svom trošku hrane ili da mu se hrana donosi od kuće, ili da drži namirnice, a sve sukladno čl. 36. i 37. Pravilnika o kućnom redu.

Članak 24.

Liječnik Zavoda dužan je da najmanje jedanput tjedno, a drugi zdravstveni radnici svaki dan, da obišu zatvorsku kuhinju Zavoda i provjere higijenske uvjete, način pripremanja hrane, kvalitet namirnica i kaloričnu vrijednost hrane, kao i zdravstveno stanje osoba koje rade u kuhinji.

Zapažanje i nalaz prilikom obilaska unose se u knjigu kontrole kuhinje i o tome izvještava upravnik Zavoda.

Članak 25.

Ako zatvorenik odbije da primi hranu, o tome se odmah obavještava upravnik Zavoda.

Zatvorenik koji odbije da jede smješta se po pravilu u stacionar, svakodnevno ga kontrolira liječnik i sve bitne promjene njegovog zdravstvenog stanja unosi u zdravstveni karton, o čemu redovno izvještava upravnika Zavoda.

Ako usljed odbijanja hrane budu ugrožene vitalne funkcije zatvorenika, o poduzimanju neophodnih medicinskih mjera, bez pristanka zatvorenika, odluku donosi stručni tim liječnika.

Stručni tim iz stavka 3. ovog članka, formira zatvorski liječnik uz suglasnost ravnatelja Zavoda.

Ukoliko je osoba koja odbija hranu pritvorenik, o takvom ponašanju, kao i o potrebi poduzimanja mjera iz stavka 3. ovog članka, obavještava se, osim ravnatelja Zavoda, sud koji vodi kazneni postupak i predsjedatelj suda koji vrši nadzor nad izvršenjem mjere pritvora.

Članak 26.

Odredbe čl. 15. do 25. ovog Pravilnika primjenjuju se i na osobe koje izdržavaju mjeru pritvora kao i na osobe (malodobne i mlade punodobne osobe) koja se nalaze u odgojno popravnim ustanovama.

IV - DISCIPLINSKI POSTUPAK PRITVORENIKA I ZATVORENIKA

Članak 27.

Disciplinski postupak za teške disciplinske prekršaje vodi disciplinsko povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo ima predsjedatelja i dva člana i njihove zamjenike.

Članove Povjerenstva i njihove zamjenike imenuje ravnatelj Zavoda.

Vođenje disciplinskog postupka za počinjene disciplinske prekršaje i izricanje disciplinskih sankcija vrši se sukladno čl. 69. do 77. Pravilnika o kućnom redu, kao i odredbama ovog Pravilnika.

Članak 28.

Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka uručuje se pritvoreniku ili zatvoreniku, čime započinje disciplinski postupak.

Disciplinski postupak ima karakter hitnosti i mora se završiti najkasnije u roku od tjedan dana od dana njegovog pokretanja.

Članak 29.

Vođenje disciplinskog postupka za teške disciplinske prekršaje zastarijeva u roku od mjesec dana od dana saznanja za učinjeni prekršaj, a najduže u roku od tri mjeseca od dana učinjenog disciplinskog prekršaja.

Članak 30.

Disciplinski postupak pokreće se u roku od tri dana od dana saznanja o počinjenom prekršaju i učinitelju prekršaja.

Članak 31.

Tijekom disciplinskog postupka od pritvorenika ili zatvorenika se uzima pisana izjava, saslušavaju svjedoci, pribavlja mišljenje vaspitača ili službe za tretman.

Pritvorenik ili zatvorenik ima pravo da uzme kao svog branitelja bilo koju osobu u koju ima povjerenje.

Članak 32.

O vođenju disciplinskog postupka sačinjava se zapisnik koji sadrži provedene dokaze i pohranjuje se u osobni list pritvorenika ili zatvorenika.

U ovaj list odlaže se i primjerak rješenja o izrečenoj disciplinskog kazni.

Članak 33.

Izrečene disciplinske kazne izvršavaju se kada budu pravomoćne.

Pritvorenik ili zatvorenik koji je počinio teški disciplinski prekršaj može se smjestiti u samicu i prije pokretanja i okončanja disciplinskog postupka ako postoji opasnost od nasilnih radnji prema osobama i stvarima, opasnost od ubojstva i samopovređivanja ili ugrožavanja sigurnosti i reda u Zavodu, koje se ne mogu na drugi način otkloniti, o čemu odlučuje ravnatelj Zavoda.

Ravnatelj Zavoda obvezan je da o izricanju disciplinske kazne o upućivanju u samicu odmah pismeno izvijesti Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 34.

Odredbe čl. 27. do 33. ovog Pravilnika primjenjuju se i prema pritvorenicima i zatvorenicima prilikom izricanja mjere usamljenja.

Članak 35.

Kada pritvorenik ili zatvorenik počini disciplinski prekršaj izvan redovnog radnog vremena za koji je u stavku 2. članka 33. ovog Pravilnika predviđena mogućnost upućivanja u samicu, odgovorna službena osoba u Zavodu, može ga izdvojiti u posebnu prostoriju, o čemu odmah izvještava ravnatelja Zavoda.

Prvog radnog dana pritvorenika ili zatvorenika će saslušati službena osoba koja je nadležna za pokretanje disciplinskog postupka.

Ukoliko se u disciplinskom postupku izrekne disciplinska kazna upućivanja u samicu, vrijeme provedeno u izdvojenoj prostoriji, prije pravomoćnog rješenja, uračunava se u disciplinsku kaznu upućivanja u samicu.

Članak 36.

Zavod je dužan osigurati uvjete za izdržavanje disciplinske kazne upućivanja u samicu i mjeru usamljenja sukladno Zakonu, Pravilniku o kućnom redu i ovom Pravilniku.

V - UVJETI I NAČIN IZDRŽAVANJA DISCIPLINSKE KAZNE UPUĆIVANJA U SAMICU I MJERE USAMLJENJA

Članak 37.

Disciplinska kazna upućivanja u samicu predstavlja isključenje pritvorenika ili zatvorenika iz zajedničkih aktivnosti s drugim pritvorenicima ili zatvorenicima, tokom izdržavanja disciplinske kazne samice, koja može trajati do deset dana.

Članak 38.

Disciplinska kazna upućivanja u samicu izdržava se u posebnoj prostoriji (u daljnjem tekstu: samica), koja je namijenjena samo za tu svrhu.

Članak 39.

Samica mora imati najmanje pet kvadratnih metara površine, a zapremina ne smije biti manja od deset kubnih metara.

Članak 40.

Prozor na samici mora biti dovoljno velik da omogući pritvoreniku ili zatvoreniku čitanje pod prirodnim svjetlom u uobičajenim uvjetima.

Umjetno osvjetljenje mora zadovoljavati postojeće tehničke standarde i to pri osvjetljenju žarnom niti (sijalica) 50-70 L (luxa), a fluorescentno osvjetljenje 200-250 L.

Članak 41.

Samica mora biti zagrijana sukladno klimatskim uvjetima, opremljena ležajem s posteljinom, stolom, stolicom i ormarićem. Stol, stolica i ormarić moraju biti pričvršćeni za pod, odnosno zid samice, a krevet zajedno s posteljinom da se može podići i pričvrstiti za zid tako da se tijekom dana, osim za popodnevni odmor, ne može koristiti.

Samica treba da ima mokri čvor s vodom.

Posteljina nema čaršafa.

Popodnevni odmor traje dva sata prema rasporedu o dnevnim aktivnostima pritvorenika ili zatvorenika koje odredi ravnatelj Zavoda.

Članak 42.

Na vratima samice nalaze se ugrađen kontrolni otvor koji osigurava potpuni pregled njene unutarosti, a s unutarnje strane signalni uređaj koji služi pritvoreniku i zatvoreniku, za pozivanje stražara koji osigurava samicu.

Članak 43.

Pritvorenik ili zatvorenik u samici ima pravo da čita knjige, novine, te da upućuje i prima neograničeno pismena.

Zatvoreniku koji se redovno školuje u Zavodu mora se osigurati redovno pohađanje nastave, za vrijeme izdržavanja disciplinske kazne samice.

Članak 44.

Pritvoreniku ili zatvoreniku koji izdržava disciplinsku kaznu upućivanja u samicu mora se osigurati boravak na zraku (šetnja) u trajanju najmanje jedan sat dnevno.

Članak 45.

Pritvorenika ili zatvorenika koji se nalazi u samici, mora posjetiti vaspitač i liječnik Zavoda, najmanje dva puta dnevno.

Nalazi i zapažanja liječnika i drugih ovlaštenih osoba koje posjećuju osobu iz stavka 1. ovog članka, unose se u knjigu izvršenja disciplinske kazne samice i mjere usamljenja.

Članak 46.

Prema pritvoreniku ili zatvoreniku koji zbog svojih postupaka predstavlja ozbiljnu opasnost za sustav izvršenja pritvora i kazne zatvora, može se odrediti mjera usamljenja u neprekidnom trajanju do 30 dana. U posebnim slučajevima ova mjera može biti produljena po odobrenju ministra pravde. Nijedno produljenje ove mjere odobreno od ministra pravde neće biti duže od 30 dana.

Izvršenje mjere usamljenja prekinut će se, ako je zdravlje osobe značajno ugroženo i ako liječnik tako naredi.

Mjera usamljenja se može ukinuti i prije isteka vremena za koje je određena ako se u tijeku njenog izvršenja utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je određena.

Rješenje o usamljenju iz stavka 1. ovog članka donosi ravnatelj Zavoda.

Rješenje o prekidu navedene mjere iz stavka 2. ovog članka, ako je zdravlje osobe značajno ugroženo, donosi liječnik odgovarajuće specijalnosti.

Protiv rješenja iz st. 1. i 4. ovog članka, pritvorenik ili zatvorenik ima pravo žalbe ministru pravde u roku od tri dana od dana primitka rješenja, s tim da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Rješenje iz stavka 6. ovog članka doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

Članak 47.

Osobi koja izdržava kaznu malodobničkog zatvora, a nije navršila 23 godine života, može se izuzetno izreći disciplinska mjera upućivanja u samicu najviše do pet dana.

Osobi koja izdržava kaznu malodobničkog zatvora i koja pohađa nastavu omogućit će se da za vrijeme izdržavanja kazne samice redovno pohađa nastavu, čita stručnu literaturu i radi školsku zadaću.

Članak 48.

Prema osobi koja izdržava kaznu malodobničkog zatvora, a nije navršila 23 godine života, ne može se primijeniti mjera usamljenja.

Članak 49.

Ako nakon izvršenja mjere usamljenja nisu prestali razlozi zbog kojih je ta mjera određena, zatvorenik se može premjestiti u poseban odjel Zavoda zatvorenog tipa s pojačanim nadzorom.

Zatvorenik ostaje u posebnom odjelu iz stavka 1. ovog članka dok ne prestanu razlozi zbog kojih je smješten u taj odjel.

Pod pojačanim nadzorom podrazumijeva se posmatranje i češća kontrola zatvorenika noću i danju, a izvršava se na način da ne remeti svakodnevne aktivnosti.

U slučaju iz stavka 1. ovog članka shodno se primjenjuju odredbe st. 4., 5., 6. i 7. članka 46. ovog Pravilnika.

Članak 50.

Mjera usamljenja izvršava se u samici na način i pod uvjetima propisanim u čl. 37. do 49. ovog Pravilnika.

VI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 51.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja a objavit će se u "Službenom glasniku BiH".